

skal der blive af Dig, alene i Verden?» klagede han. Hun trøstede ham med hint eneste fyldestgørende Trøstens Ord: »Gud kan hjælpe Dig og mig,« og den døende fandt, som Tusinder af angstfulde Sind, Hvile deri.

Han døde. En Kvinde *kan* i Indien ikke staa alene. Faderen, Broderen, Manden og tilsidst Sønnen er hendes stadige Værge og Formyndere. Seks Maaneder efter Broderens Død ægtede Ramabai en Bengaler, en Kandidat fra Calcutta Universitet. De viedes borgerligt, da ingen af dem troede hverken paa deres egen eller den kristne Tro. Denne Mand kom hun til at elske, og nitten lykkelige Maaneder levede de sammen. Hun fik en lille Pige, som de i deres Glæde gav Navnet »Hjærtensfryd.« Kort Tid efter brød atter Døden ind over hende, denne Gang for at ramme hende som aldrig før: hendes Mand døde af Kolera. Søster, Fader, Moder, Broder og nu Manden — alle var borte. For hende var alt forbi, ikke blot saaledes som Livet altid er det, hvor et Menneskesind mister, hvad der var Hjærtets dyreste Eje, men ogsaa Livets ydre Kaar, der nu ventede hende, var uudholdelige. Den unge Enkes Stilling er i Indien — særlig naar hun ingen Søn har — helt ulykkelig. Af de rettroende regnes hun som den, der ved stor Brøde under en tidligere Tilværelse har forskyldt Mandens Død. Hun lever — ofte raget, under strængt Arbejde og knap Kost, kun et Maaltid tilstaas hende daglig — som en Fange, der stadig krænkes ved slet Behandling og Mistro. Ramabai kunde ikke, frit som hun var opvokset, underkaste sig dette Liv, der driver saa mange til Selvmord i Fortvivlelse. Hendes Barn, om hvilket al hendes Hjertes Evne til at elske samlede sig, var en Datter. Hun kunde ikke udholde Tanken om, at Barnet skulde vokse op og lide, hvad Indiens Kvinder lider. En af hendes Venner siger om hende: »Hendes Hjerte var knust, men ikke hendes Mod.« I denne store Smerte kom hendes Livskald til hende. Nu havde hun, som Horace Mann siger om sig selv, lært »alle Smertens Tungemaal« og derfor kunde hun tale til de Lidende i det Sprog, de forstaa, og hun kunde tale deres Sag, saa andre begyndte at høre og forstaa.

Hun drog i de nærmest følgende Aar rundt og holdt Foredrag, agitatoriske Foredrag, om Kvindens Stilling i Indien